

Verksamhetsberättelse 2018

Trisam

Helene Tyrén, processledare Trisam

2019-02-08

Verksamhetsberättelse Trisam

1. Inledning

Trisam startade som ett pilotprojekt i Gävle i augusti 2014, utifrån ett utvecklingsarbete som skett via den statliga kompetensutvecklingssatsningen KUR (Kompetensutveckling om rehabilitering för personer med psykisk sjukdom och funktionsnedsättning). Via föreläsningar och workshops ringades ett behov in av att stärka kompetensen i samverkansområdena samt att skapa fasta rutiner för att kunna arbeta tillsammans med flera parter i rehabiliteringsfrågor. Inspiration till modellen har bland annat hämtats från TRIS i Sörmland där man arbetat utifrån en likartad struktur sedan 2002. Genom medel från KUR finansierades en projektledare på halvtid för att starta utvecklingsarbetet.

I Gävle startade det första Trisam-teamet på Södertulls Hälsocentral hösten 2014. Därefter har team successivt startat på ytterligare orter i Gävleborgs län. 2016 tog samordningsförbundet beslutet att Trisam processledning skulle finansieras via förbundets samverkansmedel. Att samordningsförbundet driver Trisam är en framgångsfaktor i flera perspektiv, hålla kvar utvecklingsperspektiv och fokus. Även om antal Trisam hela tiden ökar så sker det gradvis och det har krävts stor envishet och målfokus. Det är en stor utmaning att fyra olika parter samverkar, samma parter äger förbundet och måste vara överens om en strategisk inriktning på en övergripande nivå.

2. Syfte och metod

Trisam¹ är en struktur och arbetsmetod för att arbeta med rehabilitering i samverkan mellan sjukvården, kommunen (socialtjänsten), Försäkringskassan, och Arbetsförmedlingen. Arbetet sker i gemensamma team med deltagande handläggare/representanter från respektive part. Arbetssättet ska leda till ett effektivt stöd till individen - rätt insatser, rätt ersättning, från rätt instans, vid rätt tidpunkt och bli en hållbar struktur och metod. Trisam ska minska riskerna för att individer faller mellan stolarna eller på annat sätt hamnar i en rundgång mellan de deltagande parterna. Metoden och strukturen bidrar även till förbättrad kompetensöverföring mellan berörda aktörer och ger en ökad förståelse för varandras uppdrag. Arbetssättet är lärande och påverkar de fyra myndigheterna att samverka. Trisam-team träffas på vårdenheter i Gävleborgs län där

rehabiliteringskoordinatören har en sammanhållande funktion för teamen och det samordnade rehabiliteringsarbete som sker inom vården.

3. Målgrupper

Målgrupper för Trisam är individer mellan 16-64 år som är i behov av samordnade rehabiliteringsinsatser på grund av ohälsa, sjukdom eller funktionsnedsättning för inträde eller återgång till arbetsmarknaden eller annan varaktig försörjning samt personer med behov av samordnade förebyggande insatser.

4. Resultat

Det övergripande målet med Trisam är att bidra till ett effektivt stöd till individen.

Mål: Trisamteam är verksamma på hälsocentraler i länets samtliga kommuner.

Trisam i Gävleborg är en utvecklad struktur för samverkan och samordning av rehabiliteringsinsatser som i december 2018 fanns på 30 vårdenheter i Gävleborgs län. Under 2018 startade 7 team i länet och spridning finns i alla kommuner utom i Hofors kommun, Hofors kommun står utan rehabiliteringskoordinator och därför har team inte kunnat starta där då rehabiliteringskoordinator har en sammanhållande funktion för teamen och det samordnade rehabiliteringsarbete som sker inom vården.

Mål: Antalet individer som Trisam arbetar med under 2018 är ca 600. Det motsvarar ca elva procent av länets individer med sjukskrivning hos Försäkringskassan i september 2017. Könsfördelning ska följas.

Under 2018 konsulterades mer än 1000 ärenden i Trisam, ca 20 procent är ärenden där uppföljning skett så Trisam-team har arbetat med ca 800 individer under 2018 vilket är mer än målet på 600 individer. Det motsvarar ca 11% av länets individer med sjukskrivning hos Försäkringskassan. Till övervägande del är det kvinnor vars ärenden konsulterats i Trisam och flest ärenden har remitterats av sjukvården. I analysen följer vi utvecklingen kring jämställdhet.

Mål: Trisamteam finns på flera enheter inom öppenvårdspsykiatrin.

Trisam finns på psykiatriska mottagningen i Bollnäs, fler Trisam-team har ännu inte kunnat startas inom psykiatrin i länet. Dialog med alla mottagningar pågår, och vi hoppas under 2019 att inleda en samverkan med Trisam som metod.

Mål: Trisam har en strategisk länsövergripande ledning med alla parter representerade.

Trisam har under året fått en strategisk länsövergripande ledning med alla parter representerade och till varje team finns en styrgrupp bestående av chefer från respektive verksamhet som arbetar för att ge teamen rätt förutsättningar att arbeta utifrån Trisam som metod. De lokala styrgrupperna ansvarar för Trisam-teamens gemensamma arbete och förutsättningar och arbetet har skett med stöd av delprocessledare. Kontinuerlig dialog och översyn finns både i team och styrgrupp vad gäller stödmaterial för Trisam. De har även följt utvecklingen av sjukskrivningsmönster, sjukpenningtalet och hur många ärenden som lyfts i Trisam-team samt vilka verksamheter som initierar ärenden. De ska liksom samverkansteamerna utvecklas som ett led i den lokala förankringen i syfte att uppnå ökad integrering och implementering av gemensamt identifierade framgångsfaktorer.

Mål: Utarbeta metod för att åskådliggöra effekter från Trisam.

Arbete med att kunna åskådliggöra effekter av Trisam pågår. Sedan oktober 2018 pågår en pilot på Arbrå hälsocentral, hur individer som lyfts i Trisam upplever Trisam som stöd och om Trisam fyllde det syfte som tillkännagavs när samtycke undertecknades. Instrumentet som används är indikatorer för finansiell samordning, ett instrument för samordningsförbund att bedöma den egna verksamhetsutvecklingen över tid och möjliggöra jämförelser mellan förbund samt ge förbund och ingående parter ett stöd att mäta och utveckla samverkan inom arbetslivsrehabiliterande insatser. Tillsammans med region Gävleborg har ett nytt verktyg för uppföljning av ärenden i Trisam tagits fram, ett enkät verktyg via Lime Survey. Arbetet för att utveckla en metod för effektbeskrivning pågår och samtycket behöver omarbetas för att man ska kunna följa individen över tid, tex om det har skett en stegförflyttning mellan verksamheter och för individens ekonomi.

Enkätmätning av samverkansklimatet ställd till medarbetare i Trisam-team för 2018 gav ett mycket positivt utfall, i jämförelse med den nationella sammanställningen av indikatormätningen för 2018. Endast fråga 6: *Har ni rutiner för att samarbeta med andra aktörer i arbetet när det gäller insatser för deltagarna?* hade ett lägre resultat än nationella snittet och då endast 3% lägre.

Indikatorerna används som mätning om vi är på rätt väg mot vårt långsiktiga mål.

	Positivitet % Trisam-team	Positivitet % Nationellt
1. Får stödet som ni ger ta den tid som behövs?	65%	65%
! 2. Finns det en tillräcklig planering för vad som ska hända efter att detta stöd upphör?	59%	49%
★ 3. Upplever du att de du samverkar med hos andra myndigheter lyssnar på dig?	91%	64%
4. Upplever du att de du samverkar med hos andra myndigheter vet vad du kan tillföra?	62%	42%
5. Tas erfarenheter, kunskaper och synpunkter från deltagare systematiskt tillvara?	63%	49%
! 6. Har ni rutiner för att samarbeta med andra aktörer i arbetet när det gäller insatser för deltagarna?	43%	46%
7. Har ni strukturer för att initiera, upprätthålla och underhålla relationer mellan inblandade aktörer?	53%	43%
8. Omfattas det synsätt ni har angående människors resurser och möjligheter av alla i den samordnade insatsen?	73%	53%
9. Fungerar de olika arbetssätt ni har i den samordnade insatsen bra tillsammans?	66%	54%

5. Aktiviteter

När det gäller omvärldsbevakningen har den utvecklats genom att regelbundet delta i nätverk med andra samordningsförbund och nätverk kring olika modeller för strukturerad samverkan kring individer. Studiebesök har genomförts i november hos samordningsförbund Göteborg Nordost som arbetar med RESAM, rehabilitering i samverkan. En strukturerad samverkan där individen ges möjlighet att delta och där teamet är ambulerande och möter handläggare hos respektive verksamheter, myndigheter och vårdenheter. Handläggaren själv kommer och träffar teamet som består av handläggare från Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och handläggare socialtjänsten i Angered och Östra Göteborg.

Under Högbodagarna som arrangeras av integration Gävleborg deltog processledare som deltagare men även genom att hålla en workshop om Trisam.

I november genomfördes basutbildning för Trisam i länet vid två halvdagar, totalt 83 deltagare deltog från olika verksamheter. Mycket trevliga dagar med bra dialoger och något särskilt som jag tog med mig var engagemanget kring utveckling av samverkan och behovet av samverkan i denna form. Det gäller bara (inte så bara kanske men en viktig del) att göra Trisam känd i verksamheten och lyfta in den i processen som ett verktyg att använda när det finns behov av stöd från fler än en part.

Kompetensutveckling i teamen sker löpande, genom att procesledaren deltar med teamen i Trisam och stödjer utifrån behov med framtagen metod som ett nav i stödet. För att ytterligare stärka teamen skulle en workshop hållits under kvartal 2 och 3. Detta har inte kunnat genomföras då nya processledare tillsats från september 2018 och under hösten har arbetet kring basutbildning och start av nya team tagit mycket tid, det har även påbörjats ett arbete kring utveckling av Trisam och då såg vi behovet av att vänta med workshop tills utvecklingen kommit längre än i planeringsfas.

Under hösten 2018 har arbetet kring en digitalwebbsida för Trisam påbörjats och utvecklingen fortsätter under våren 2019.

6. Analys av året

Ett tydligt fokus hos parterna är vikten av att kunna följa vilka effekter Trisam ger för individerna men även för medarbetarna och samhället. Detta arbete pågår löpande, under 2018 har ett större fokus kring det inlett genom indikatormätning med medarbetare, en pilot med indikatormätning hos individer, ett utvecklat uppföljningssystem för ärendeuppföljning samt en översyn av samtycket för att kunna följa individerna över tid och se om stegförflyttning i aktiviteter eller ekonomi skett.

En central del i Trisam är kunskapsöverföring för teamdeltagarna genom att de kontinuerligt träffas, de har lärt sig mycket om varandras verksamheter. Dagens ”Trisam-modell” har varit/är värdefull för snabba avstämningar och att snabbt kunna få till en tid för möte. Trisam i Gävleborg har blivit en utvecklad struktur för samverkan och samordning av rehabiliteringsinsatser där Trisam stödjer utveckling för jämställd hälsa och rehabilitering. Utifrån spridningen av Trisam, som i december 2018 fanns på 30 vårdenheter i Gävleborgs län ser jag ett behov av utveckling av metoden. Detta så att fler parter kan nyttja Trisam eller vara delaktiga i arbetet som sker inom Trisam och att individen i större utsträckning ges möjlighet att vara delaktig i sin egen rehabiliteringsprocess. Att Trisam har fått en strategisk länsövergripande ledning med alla parter representerade ges förutsättningar för att arbeta vidare utifrån Trisam som metod och kan användas som ett stöd i vidare utveckling för att möta upp de behov som finns inom respektive verksamhet.